

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-05>

УДК 327.8

Сахарова Катерина Олександрівна,

доктор філософії,

доцент кафедри філософії і педагогіки,

НТУ «Дніпровська політехніка»,

проспект Дмитра Яворницького, 19, м. Дніпро, 49005, Україна

e-mail: e.missing411@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-3838-5730>**Товмашенко Роман Федорович,**

аспірант

кафедри державного управління і місцевого самоврядування,

НТУ «Дніпровська політехніка»,

проспект Дмитра Яворницького, 19, м. Дніпро, 49005, Україна

e-mail: e.missing411@gmail.com <https://orcid.org/0009-0004-6712-5999>**Ляшенко Дмитро Олександрович,**

аспірант

кафедри державного управління і місцевого самоврядування,

НТУ «Дніпровська політехніка»,

проспект Дмитра Яворницького, 19, м. Дніпро, 49005, Україна

e-mail: e.missing411@gmail.com <https://orcid.org/0009-0007-3634-2749>

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗІЛЬЄНТНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація. Досліджено проблему зміцнення резильєнтності публічної політики в умовах сучасних викликів.

На думку авторів, резильєнтна публічна політика здатна забезпечити безперервність базових функцій держави, стійкість інституцій та довіру громадян.

Виокремлено три ключові компоненти поняття резильєнтності: адаптація до змін середовища, збереження основних функцій та структур системи, відновлення або трансформація після кризи.

Наголошено, що у сфері публічного управління резильєнтність виступає не як статика, а як динамічна властивість системи, яка дозволяє гнучко реагувати на виклики, мінімізувати негативні наслідки та забезпечувати довгострокову спроможність до розвитку.

Показано, що надійність і резильєнтність стали центральними в політичних стратегіях багатьох урядів.

Як цитувати: Сахарова К. О., Товмашенко Р. Ф., Ляшенко Д. О. Шляхи підвищення резильєнтності публічної політики. *Державне будівництво*. 2025. № 1 (37). С. 84–92. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-05>

In cites: Sakharova, K.O., Tovmashenko, R.F., Liashenko, D.O. (2025). Ways to increase public policy resilience. *State Formation*, no. 1 (37), 84–92. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-05> [in Ukrainian].

© Сахарова К. О., Товмашенко Р. Ф., Ляшенко Д. О., 2025

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0

Обґрунтовано, що формування резильєнтної публічної політики передбачає цілеспрямовану трансформацію інституцій, управлінських процесів і підходів до прийняття рішень з урахуванням сучасних загроз та нестабільного середовища.

Наголошено, що у цьому контексті доцільно виокремити низку ключових напрямів, реалізація яких сприятиме підвищенню здатності публічної політики протистояти зовнішнім і внутрішнім шокам: посилення інституційної стійкості; адаптивне управління та стратегічна гнучкість; прозорість, комунікація та довіра; управління знаннями та навчання на досвіді; зменшення соціальної вразливості; використання цифрових технологій.

Доведено, що підвищення резильєнтності публічної політики вимагає комплексного підходу, орієнтованого на зміцнення інституцій, розвиток гнучких управлінських механізмів, інклюзивність, прозорість та інноваційність. В умовах сучасних викликів, які постають перед Україною, розвиток саме такої політики стає запорукою ефективного публічного управління, збереження суспільної єдності та національної безпеки.

Визначено, що соціальна стійкість є одним із наріжних каменів публічної резильєнтності. Політики мають бути чутливими до потреб уразливих груп населення, включати їх у процеси формування рішень та забезпечувати доступ до базових послуг навіть у надзвичайних обставинах.

Ключові слова: публічна політика, публічне управління, резильєнтність, надійність, суб'єкти публічної політики.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальних викликів та постійної нестабільності категорія резильєнтності набуває все більшої ваги в системі публічного управління. Війна в Україні, пандемія COVID-19, кліматичні загрози, кібератаки та соціально-економічна турбулентність змушують держави формувати політику, здатну не лише функціонувати в умовах кризи, але й адаптуватися до змін і відновлюватися після потрясінь. Саме тому концепт резильєнтності стає стратегічним підґрунтям для формування сучасної публічної політики.

Особливої актуальності це набуває для України, яка водночас проходить через трансформаційні процеси, військову агресію та необхідність відбудови. Публічна політика, позбавлена гнучкості, передбачуваності та стійкості, втрачає здатність досягати поставлених цілей. Натомість резильєнтна публічна політика здатна забезпечити безперервність базових функцій держави, стійкість інституцій та довіру громадян.

У цьому контексті виникає потреба в комплексному науковому осмисленні природи, критеріїв і механізмів формування резильєнтної публічної політики як інструменту забезпечення державної стабільності та стійкості до зовнішніх і внутрішніх загроз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У зв'язку з ускладненням глобальних і локальних ризиків – від екологічних катастроф до гібридних загроз та воєнних конфліктів – поняття «резильєнтність» стало ключовим у сучасному міждисциплінарному дискурсі. Його використання простежується в психології, соціології, екології, безпекових студіях, а в останні роки – і в публічному управлінні. Вивчення сутності цього поняття є необхідним для формування ефективної публічної політики, здатної забезпечити стабільне функціонування інституцій навіть у кризових обставинах.

Етимологічно термін «резильєнтність» (від лат. *resilio* – відскочити назад, відновитися) означає здатність системи або організму повертатися до попереднього стану після впливу негативних факторів. У технічних і біологічних науках це визначення стосується здатності систем зберігати структурну цілісність після удару чи деформації. У гуманітарному контексті цей зміст трансформувався у розуміння адаптивної, динамічної здатності особистостей, суспільств або організацій ефективно функціонувати в умовах стресу, шоку чи нестабільності.

У сфері психології А. Манстен трактує резильєнтність як «здатність індивіда протистояти труднощам і відновлюватися після них» [1], тоді як М. Унгар [2] підкреслює подвійний характер поняття – як особистісну здатність шукати підтримку, так і спроможність середовища цю підтримку надавати. Таким чином, резильєнтність розглядається як багаторівневе явище, що формується у взаємодії індивідуального й соціального контексту.

У сфері державного управління поняття резильєнтності набуває інституційного виміру. Згідно з визначенням OECD (2020), резильєнтність у публічній політиці – це «здатність систем і інституцій поглинати удари, адаптуватися до змін та трансформуватися з метою збереження ключових функцій» [3]. Схожий підхід демонструє Програма розвитку ООН (UNDP), яка акцентує увагу на проактивному управлінні ризиками як основі для «resilient governance» [4].

У вітчизняному науковому середовищі поняття резильєнтності також починає розроблятися. Так, Т. Лепський [5] визначає її як характеристику публічного управління, що «відображає здатність ефективно функціонувати в умовах непередбачуваних змін». Інші науковці вважають управлінську резильєнтність стратегічною спроможністю державних інституцій забезпечувати сталість і керованість в умовах турбулентності [6].

Незважаючи на варіативність формулювань, всі підходи сходяться в одному: **резильєнтність – це не статична характеристика, а динамічний процес збереження спроможності до дії в умовах невизначеності та стресу.**

Мета статті – дослідити проблему зміцнення резильєнтності публічної політики в умовах сучасних викликів.

Застосована методологія і методи. Для досягнення поставленої мети у роботі використовувались загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема такі: формально-логічний та аналітичний підходи – при дослідженні теоретичних джерел з означеної теми; уточнення базових понять дослідження; порівняльний метод – під час аналізу особливостей спрямованості та активності суб'єктів публічної політики.

Виклад основного матеріалу. Порівняльний аналіз різних підходів дозволяє виокремити три ключові компоненти поняття резильєнтності:

- Адаптація до змін середовища.
- Збереження основних функцій та структур системи.
- Відновлення або трансформація після кризи.

Таким чином, у сфері публічного управління резильєнтність виступає не як статика, а як динамічна властивість системи, яка дозволяє гнучко реагувати на виклики, мінімізувати негативні наслідки та забезпечувати довгострокову спроможність до розвитку.

Надійність і резильєнтність стали центральними в політичних стратегіях багатьох урядів. Зокрема, резильєнтність стала новою «мантрою» для багатьох урядів та міжнародних інституцій. Наприклад, ОЕСР опублікувала численні аналітичні записки та рекомендації щодо підвищення резильєнтності в економічному розвитку та ліквідації наслідків стихійних лих [7]. Міжнародний Червоний Хрест та Організація Об'єднаних Націй також започаткували різні програми для підвищення резильєнтності місцевих громад та міст [8; 9]; Велика Британія запустила «Національну програму можливостей резильєнтності» для ліквідації наслідків стихійних лих, в якій резильєнтність є керівним принципом політики [10]; США не лише створили організацію «Федеральна мережева резильєнтність» у складі Міністерства внутрішньої безпеки, але й ця «концепція» була інституціоналізована на організаційному рівні. У звіті, представленому Об'єднаним дослідницьким центром, система вважається стійкою, якщо вона реагує на потрясіння та зміни, не втрачаючи своєї здатності забезпечувати сталий суспільний добробут для майбутніх поколінь [11; 12]. Це визначення передбачає, що резильєнтність є основним фактором для побудови сталого майбутнього, оскільки стійка система матиме здатність повертатися назад або вперед до сталого розвитку. У згаданому дослідженні ми можемо спостерігати багатоступеневість концепції. Автори вважали, що економічну, соціальну та екологічну резильєнтність слід розглядати як єдине ціле, а не окремо. Отже, три типи стійкості були включені в систему, засновану на трьох факторах: *активах, механізмі та результатах*. Активи складаються з людського, природного, соціального та штучного капіталів. Результати розглядаються різні показники благополуччя (здоров'я, зайнятість, щастя, дохід сім'ї, задоволеність тощо). Нарешті, механізм має здатність перетворювати ці активи на результати за допомогою інститутів та процесів. Це один із підходів, який включає ідею інституційної стійкості та визнає важливість інституцій у перетворенні активів на результати добробуту майбутніх поколінь [11].

Крім того, у звіті використовується резильєнтність у зв'язку з економіками та суспільствами та представлено три можливості, які мають допомогти суспільствам розвивати свою резильєнтність, а саме абсорбційну, адаптивну та трансформаційну здатності. Основна ідея полягає в тому, що системи повинні адаптувати свої стратегії для подолання збурень залежно від інтенсивності та стійкості шоків. У разі невеликих поштовхів з низькою стійкістю система повинна намагатися поглинути удар без здійснення важливих змін. У міру того, як інтенсивність та/або резильєнтність зростають, система повинна намагатися поглинути шок і адаптуватися, починаючи впроваджувати зміни. Якщо інтенсивність удару висока і зберігається протягом тривалого періоду, система повинна стати більш гнучкою, щоб адаптуватися до нових

умов, а трансформаційна здатність повинна бути високою для виконання серйозних змін. Ці серйозні зміни повинні допомогти системі еволюціонувати, а не повернутися до того стану, в якому вона була до заворушень. Однак ці три стратегії наближення до резильєнтності можуть підходити не для всіх типів потрясінь. Отже, слід розробити політику, спрямовану на конкретні потрясіння, яка охоплює ці стратегії. Крім того, не існує конкретних меж, які б точно визначали, чи повинна система лише поглинати шок, чи повинна охоплювати адаптацію та трансформацію [11].

Формування резильєнтної публічної політики передбачає цілеспрямовану трансформацію інституцій, управлінських процесів і підходів до прийняття рішень з урахуванням сучасних загроз та нестабільного середовища. У цьому контексті доцільно виокремити низку ключових напрямів, реалізація яких сприятиме підвищенню здатності публічної політики протистояти зовнішнім і внутрішнім шокам [13]:

1. Посилення інституційної стійкості

Інституції є основою ефективного функціонування публічної політики. В умовах кризи надзвичайно важливо забезпечити їхню автономність, стабільність і спроможність до оперативного реагування. Резервні механізми управління, чіткий розподіл повноважень між рівнями влади та кадрова спроможність є визначальними факторами інституційної резильєнтності.

2. Адаптивне управління та стратегічна гнучкість

Сучасна публічна політика повинна бути здатною швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Використання сценарного планування, циклових моделей політик та механізмів моніторингу й коригування рішень дозволяє забезпечити її життєздатність у довгостроковій перспективі. Упровадження принципів evidence-based policy (політики, заснованої на доказах) підвищує якість рішень і знижує управлінські ризики.

3. Прозорість, комунікація та довіра

Резильєнтна політика ґрунтується на довірі громадян, яку можливо забезпечити лише за умови відкритої та ефективної комунікації. У кризових ситуаціях особливо важливо оперативно інформувати суспільство, запобігати поширенню дезінформації та залучати громадян до процесів ухвалення рішень. Інструменти електронної демократії та прозорі цифрові платформи стають незамінними для формування дієвого зворотного зв'язку.

4. Управління знаннями та навчання на досвіді

Формування систем оцінювання політик, збереження інституційної пам'яті та підвищення кваліфікації державних службовців створює основу для постійного навчання та адаптації. Вивчення успішних кейсів інших країн, а також аналіз власних помилок є важливими джерелами інституційного навчання.

5. Зменшення соціальної вразливості

Соціальна стійкість є одним із наріжних каменів публічної резильєнтності. Політики мають бути чутливими до потреб уразливих груп населення,

включати їх у процеси формування рішень та забезпечувати доступ до базових послуг навіть у надзвичайних обставинах. У цьому контексті особливу роль відіграє розвиток місцевої резильєнтності – спроможності територіальних громад діяти як перша лінія реагування на виклики [14].

6. Використання цифрових технологій

Цифровізація управлінських процесів значно підвищує ефективність і стійкість публічної політики. Застосування державних цифрових сервісів (наприклад, «Дія»), аналітичних систем збору даних у режимі реального часу, а також розвиток систем кібербезпеки дозволяють зменшити вразливість управління та швидко реагувати на кризові ситуації.

Таблиця – Приклади реалізації принципів резильєнтності в публічній політиці України

Table – Examples of the implementation of resilience principles in Ukraine's public

Приклад/ Example	Сфера/ Area	Прояв резильєнтності/ Manifestation of resilience
Застосунок "Дія"	Цифровізація, е-врядування	Надання держпослуг онлайн в умовах пандемії та війни
Антикризові енергетичні заходи	Енергетика, критична інфраструктура	Відновлення системи після атак, "Пункти незламності"
Освітня трансформація в умовах війни	Освіта	Дистанційне навчання, Всеукраїнська школа онлайн, НМТ
Гуманітарна підтримка ВПО	Соціальна політика	Швидка реакція, виплати, реєстрація ВПО
Децентралізація	Адміністративне управління	Міське самоуправління, гнучке прийняття рішень

Водночас, однак, слід підкреслити, що повне відновлення – і, отже, висока стійкість – може повторити вже існуючі інститути або моделі поведінки в конкретній сфері політики; цей тип стійкості може бути джерелом неефективності політичних реформ. Як зазначили Маккіннон і Деріксон, зусилля, спрямовані на забезпечення стійкості в політичних процесах, цілком можуть слугувати «відтворенню ширших соціальних і просторових відносин, які породжують турбулентність і нерівність» [15, с. 254].

Якщо система політики повернеться до попередньої точки рівноваги, це може означати, що джерела нестабільності або ризику недостатньо вирішені. У зв'язку з цим постає питання, чи повинна політична система, яка зіткнулася з шоком, прагнути стати стійкою, чи вона повинна прагнути адаптуватися або трансформуватися в щось інше. Таким чином, незрозуміло, чи дійсно можна розвинути стійкість з точки зору політики, або як пояснювальний інструмент, або як координаційний центр для вдосконалення дизайну політики.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших досліджень. Підвищення резильєнтності публічної політики вимагає комплексного підходу, орієнтованого на зміцнення інституцій, розвиток гнучких управлінських

механізмів, інклюзивність, прозорість та інноваційність. У сучасних умовах викликів, які постають перед Україною, розвиток саме такої політики стає запорукою ефективного державного управління, збереження суспільної єдності та національної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Masten A. S. Ordinary magic: Resilience processes in development. *American Psychologist*. 2001. 56(3). С. 227–238.
2. Ungar M. The Social Ecology of Resilience: Addressing Contextual and Cultural Ambiguity of a Nascent Construct. *American Journal of Orthopsychiatry*. 2011. 81(1). С. 1–17.
3. Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). Building Resilient Societies after COVID-19. (2020). URL: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/building-resilient-societies-after-covid-19-36c34f7b>
4. United Nations Development Programme (UNDP). Resilience Governance: A Strategic Policy Framework. 2022. URL: <https://www.undp.org/publications/resilience-governance-framework>
5. Лепський Т. М. Системний підхід до формування культури резильєнтності в умовах гібридних загроз. *Публічне управління: теорія та практика*. 2021. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubbup_2021_2_6
6. Беляєва Н. І., Коломієць Т. О. Резильєнтність як характеристика управління в умовах кризових змін. *Ефективність державного управління*. 2020. Вип. 1(62). С. 15–24. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_62/fail/Bieliaeva.pdf
7. OECD. Boosting resilience through innovative risk governance. Paris: OECD, 2014.
8. IFRC. Understanding community resilience and program factors that strengthen them: A comprehensive study of red cross red crescent societies tsunami operation June 2012. Geneva: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, 2012.
9. UNISDR. Making cities resilient. 2016. URL: <https://www.unisdr.org/we/campaign/cities>
10. United Kingdom Cabinet. Resilience in society: Infrastructure, communities and businesses. 2014. URL: <https://www.gov.uk/guidance/resilience-in-society-infrastructure-communities-and-businesses>
11. European Commission. The resilience of EU Member States to the financial and economic crisis. What are the characteristics of resilient behaviour? 2018. URL: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC111606/jrc111606_resilience_crisis_pilot_withidentifiers.pdf
12. Manca A. R., Benczur P., Giovannini E. Building a Scientific Narrative Towards a More Resilient EU Society. *JRC Science for Policy Report*. 2017. http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106265/jrc106265_100417_resilience_scienceforpolicyreport.pdf
13. Young O. R. Institutional dynamics: Resilience, vulnerability and adaptation in environmental and resource regimes. *Global Environmental Change*. 2010. 20(3). 378–385.
14. Zautra A., Hall J. S., Murray K. Resilience: A new definition of health for people and communities. J. W. Reich, A. J. Zautra, & J. S. Hall (Eds.). *Handbook of adult resilience*. New York: Guildford Press, 2010. P. 3–34.
15. MacKinnon D., Derickson K. D. From resilience to resourcefulness A critique of resilience policy and activism. *Progress in Human Geography*. 2013. 37(2). С. 253–270.

Конфлікт інтересів.

Автори заявляють, що конфлікту інтересів щодо публікації цього рукопису немає.

Стаття надійшла до редакції 15.03.2025 р.

Стаття рекомендована до друку 20.04.2025 р.

Sakharova K. O.,

PhD, Associate Professor of the Department of Philosophy and Pedagogy,

NTU "Dniprovsk Polytechnic",

19 Dmytro Yavornytskyi Ave., Dnipro, 49005, Ukraine

e-mail: e.missing411@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-3838-5730>

Tovmashenko R. F.,

Postgraduate of the Department of State Administration and Local Self-Government,

NTU "Dniprovsk Polytechnic", 19 Dmytro Yavornytskyi Ave., Dnipro, 49005, Ukraine

e-mail: e.missing411@gmail.com <https://orcid.org/0009-0004-6712-5999>

Liashenko, D.O.,

Postgraduate of the Department of State Administration and Local Self-Government,

NTU "Dniprovsk Polytechnic", 19 Dmytro Yavornytskyi Ave., Dnipro, 49005, Ukraine

e-mail: e.missing411@gmail.com <https://orcid.org/0009-0007-3634-2749>

WAYS TO INCREASE PUBLIC POLICY RESILIENCE

Annotation. The article examines the problem of strengthening the resilience of public policy in the face of modern challenges.

According to the authors, resilient public policy is able to ensure the continuity of basic state functions, the stability of institutions and the trust of citizens.

Three key components of the concept of resilience are identified: adaptation to environmental changes, preservation of the main functions and structures of the system, recovery or transformation after a crisis.

It is emphasized that in the field of public administration, resilience acts not as a static, but as a dynamic property of the system, which allows for flexible response to challenges, minimize negative consequences and ensure long-term development capacity.

It is shown that reliability and resilience have become central in the political strategies of many governments.

It is substantiated that the formation of resilient public policy involves a purposeful transformation of institutions, management processes and approaches to decision-making, taking into account modern threats and an unstable environment.

It is emphasized that in this context it is advisable to highlight a number of key areas, the implementation of which will contribute to increasing the ability of public policy to withstand external and internal shocks: strengthening institutional resilience; adaptive management and strategic flexibility; transparency, communication and trust; knowledge management and learning from experience; reducing social vulnerability; use of digital technologies.

It is proven that increasing the resilience of public policy requires a comprehensive approach focused on strengthening institutions, developing flexible management mechanisms, inclusiveness, transparency and innovation. In the context of modern challenges facing Ukraine, the development of such a policy becomes the key to effective public administration, preserving social unity and national security.

It is determined that social resilience is one of the cornerstones of public resilience. Politicians should be sensitive to the needs of vulnerable groups of the population, include them in decision-making processes and ensure access to basic services even in emergency circumstances.

Keywords: *public policy, public administration, resilience, reliability, public policy actors.*

REFERENCES

1. Masten, A.S. (2001). Ordinary magic: Resilience processes in development. *American Psychologist*, 56(3), 227–238.
2. Ungar, M. (2011). The Social Ecology of Resilience: Addressing Contextual and Cultural Ambiguity of a Nascent Construct. *American Journal of Orthopsychiatry*, 81(1), 1–17.

3. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2020). *Building Resilient Societies after COVID-19*. URL: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/building-resilient-societies-after-covid-19-36c34f7b>
4. United Nations Development Programme (UNDP). (2022). *Resilience Governance: A Strategic Policy Framework*. URL: <https://www.undp.org/publications/resilience-governance-framework>
5. Lepsky, T.M. (2021). A systematic approach to the formation of a culture of resilience in the face of hybrid threats. *Public Administration: Theory and Practice*, no. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubbup_2021_2_6 [in Ukrainian].
6. Belyaeva, N.I., Kolomiets, T.O. (2020). Resilience as a characteristic of management in the context of crisis changes. *Efficiency of public administration*, vol. 1(62), 15–24. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_62/fail/Bieliaeva.pdf [in Ukrainian].
7. OECD. (2014). Boosting resilience through innovative risk governance. Paris: OECD.
8. IFRC. (2012). Understanding community resilience and program factors that strengthen them: A comprehensive study of red cross red crescent societies tsunami operation June 2012. Geneva: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies.
9. UNISDR. (2016). Making cities resilient. <https://www.unisdr.org/we/campaign/cities>.
10. United Kingdom Cabinet. (2014). Resilience in society: Infrastructure, communities and businesses. URL: <https://www.gov.uk/guidance/resilience-in-society-infrastructure-communities-and-businesses>
11. European Commission. (2018). The resilience of EU Member States to the financial and economic crisis. What are the characteristics of resilient behaviour? URL: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC111606/jrc111606_resilience_crisis_pilot_withidentifiers.pdf
12. Manca, A.R., Benczur, P., Giovannini, E. (2017). Building a Scientific Narrative Towards a More Resilient EU Society. *JRC Science for Policy Report*. URL: http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106265/jrc106265_100417_resilience_scienceforpolicyreport.pdf
13. Young, O.R. (2010). Institutional dynamics: Resilience, vulnerability and adaptation in environmental and resource regimes. *Global Environmental Change*, 20(3), 378–385.
14. Zautra, A., Hall, J.S., & Murray, K. (2010). Resilience: A new definition of health for people and communities. J. W. Reich, A. J. Zautra, & J. S. Hall (Eds.). *Handbook of adult resilience*. New York: Guildford Press, 3–34.
15. MacKinnon, D., & Derickson, K.D. (2013). From resilience to resourcefulness A critique of resilience policy and activism. *Progress in Human Geography*, 37(2), 253–270.

Conflict of interest.

The authors declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

The article was received by the editors 15.03.2025.

The article is recommended for printing 20.04.2025.